

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

Tipik bir tedarik zincirinde hammaddeler ve ürünler bir veya daha fazla **fabrikada üretilmekte**, geçici olarak depolanmak üzere **depolara gönderilmekte**, daha sonra perakandecilere ve **müşterilere sevk edilmektedir**. Dolayısı ile etkin bir tedarik zinciri yönetimi için tedarik zincirinin farklı düzeylerindeki etkileşimleri göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Tedarik zinciri tedarikçilerden, imalat merkezlerinden, depolardan ve tesisler arasında akan hammaddelerden, ara mamullerden ve nihai mamullerden oluşmaktadır.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

Özellikler	Geleneksel Tedarik Zinciri	Modern Tedarik Zinciri
Zaman Çerçevesi	Sanayi Devrimi ve sonrasındaki ilk dönem	20. yüzyıl sonu ve 21. yüzyıl
Odak Noktası	Üretim ve düşük maliyetli hammadde temini	Müşteri odaklılık, hız ve esneklik
Pazar Yapısı	Yerel ve bölgesel pazarlar	Küresel pazarlar
Teknolojik Yatırımlar	Minimal teknolojik yatırımlar	Dijitalleşme, otomasyon, yapay zeka, IoT
Lojistik ve Dağıtım	Yavaş, manuel süreçler	Hızlı, dijitalleştirilmiş ve optimize edilmiş

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

Stok Yönetimi	Yüksek stok seviyeleri, manuel yönetim	Just-in-Time, veriye dayalı optimize stok yönetimi
Talep Tahmini ve Üretim	Sabit, geçmiş verilere dayalı üretim	Dinamik, büyük veri ve AI ile tahmin tabanlı üretim
Tedarikçi İlişkileri	Tekil tedarikçilerle sınırlı ilişkiler	Stratejik ortaklıklar, tedarikçi çeşitlendirme
Müşteri Taleplerine Yanıt	Sabit ürün sunumu, düşük esneklik	Kişiselleştirilmiş, hızlı yanıt
Sürdürülebilirlik	Çevre odaklılık düşük	Sürdürülebilirlik, yeşil lojistik, çevresel etki yönetimi
Risk Yönetimi	Sınırlı kriz yönetimi, planlı değil	Risk yönetimi merkezde, krizlere hızlı yanıt
İnovasyon Hızı	Düşük yenilikçilik	Hızlı inovasyon, yenilikçi teknolojilerin benimsenmesi

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

GELENEKSEL TEDARİK ZİNCİRİ

Odak Noktası: Geleneksel tedarik zincirleri, özellikle **üretim ve maliyet minimizasyonu** üzerine kurulmuştur. Şirketler genellikle hammaddeleri temin edip bunları son ürünlere dönüştürme sürecine odaklanmış ve bu süreçte maliyetleri düşürmeye çalışmışlardır. Müşteri beklentileri ve talepleri sınırlı bir rol oynamış, **daha çok arz odaklı** bir yapı hakim olmuştur.

Teknolojik Düzey: Bu dönemde tedarik zinciri süreçlerinde **teknoloji çok sınırlı** kullanılmıştır. Taşıma, depolama ve üretim süreçleri büyük ölçüde **manuel** yönetilmiştir. Envanter yönetimi ve sipariş takibi genellikle kağıt üzerinde yapılır ve bu da zaman kaybına ve hata oranlarının yüksek olmasına neden olurdu.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

GELENEKSEL TEDARİK ZİNCİRİ

Yerel ve Bölgesel Odak: Ticaret, daha çok **yerel veya bölgesel pazarlar** üzerinde yoğunlaşmıştı. Üretim tesisleri, ürünlerini genellikle bulunduğu bölgedeki tüketicilere tedarik ediyordu. Küreselleşmenin sınırlı olduğu bu dönemde, lojistik maliyetler de daha yüksekti.

Stok Yönetimi ve Üretim: Geleneksel tedarik zincirinde stok yönetimi, büyük ölçüde **yüksek stok** seviyelerine dayanıyordu. Üretim, genellikle **sabit talep** üzerine yapılırdı ve **fazla stok bulundurmamak bir güvence** olarak görülürdü. Fazla stoklar, lojistik ve depolama maliyetlerini artırırken, tedarik zincirinin esnekliğini azaltıyordu.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

MODERN TEDARİK ZİNCİRİ

Müşteri Odaklılık: Günümüzde tedarik zinciri, müşteri taleplerine yanıt verecek şekilde yapılandırılmıştır. Şirketler, müşteri beklentilerine **daha hızlı ve verimli yanıt** vermek amacıyla tedarik zinciri süreçlerini optimize ederler. Örneğin, hızla değişen tüketici taleplerine uyum sağlamak için **esnek üretim ve dağıtım** sistemleri geliştirilmiştir.

Teknoloji ve Dijitalleşme: Modern tedarik zinciri, teknolojiye dayalı çözümlerle donatılmıştır. Büyük veri analitiği, yapay zeka, otomasyon, nesnelerin interneti (IoT), blok zinciri ve bulut teknolojileri gibi yenilikler, **tüm süreçleri optimize etmek** için kullanılır. Bu sayede, envanter yönetimi, lojistik, üretim ve müşteri hizmetleri daha verimli hale gelir. Tedarik zinciri boyunca tüm süreçler dijital olarak izlenir ve yönetilir.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

MODERN TEDARİK ZİNCİRİ

Küreselleşme: Küresel tedarik zincirleri, şirketlerin dünyanın her yerinde tedarikçi, üretici ve dağıtım kanallarına erişmesini sağlar. Küreselleşmeyle birlikte lojistik süreçler karmaşık hale gelse de, teknoloji yardımıyla bu süreçler daha yönetilebilir hale getirilmiştir. Küresel bir tedarik zinciri, maliyetleri düşürmek ve üretim süreçlerini optimize etmek açısından büyük fırsatlar sunar.

Esneklik ve Hız: Modern tedarik zincirinde hız ve esneklik **en kritik unsurlardan** biridir. Şirketler, Just-in-Time (Tam Zamanında) üretim ve Just-in-Case (Her Duruma Hazırlıklı) stratejileri gibi esnek stok yönetim yöntemlerini kullanarak daha hızlı ve etkili yanıt verebilir. Özellikle e-ticaretin artışıyla birlikte, **hızlı teslimat ve taleplerin kısa sürede karşılanması** şirketler için bir zorunluluk haline gelmiştir.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

MODERN TEDARİK ZİNCİRİ

Sürdürülebilirlik: Modern tedarik zinciri, **çevresel etkilerin minimuma** indirilmesini hedefler. Yeşil lojistik uygulamaları, enerji verimliliği, karbon ayak izi azaltma ve geri dönüşüm süreçleri, sürdürülebilirlik odaklı tedarik zincirlerinin temel bileşenleri haline gelmiştir. Bu, hem çevresel sorumluluk hem de müşteri algısı açısından önemlidir.

Risk Yönetimi: Günümüzün karmaşık küresel tedarik zincirlerinde, risk yönetimi kritik bir konudur. Pandemi, **doğal afetler**, siyasi istikrarsızlık gibi faktörler, tedarik zincirlerini olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, modern tedarik zincirlerinde alternatif tedarikçi kaynakları, coğrafi çeşitlendirme ve dayanıklılık stratejileri uygulanmaktadır.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

Fordist ve Postfordist Dönem

Ford'un maliyet düşürmesi. (1916-1917 ABD pazarının 3 de 2 si kadar araç sattı)

Fordist dönemde üretim arz yönlüydü, üreticilerin müşterileri hazırды. Müşteri talepleri mevcut üretim hacmi ile karşılanamıyordu. Yani arz miktarı talep miktarından azdı. Bu nedenle üreticilerin müşterilerin taleplerini dikkate almazdı. Bu dönemde arz talepten daha güçlüydü.

Yalın üretim sayesinde üretim miktarı hızla arttı. Arz miktarı talep miktarının çok üzerine çıktı. Sanayileşmiş ülkeler ürünleri için müşteri bulamadılar. Büyük Buhran olarak anılan küresel krize girildi.

Bu durum işbirliği yapılmasını zorunlu hale getirdi.

1950 lerden sonra yeni bir yapı oluşmaya başladı.

Postfordist olarak adlandırılan bu yeni yapıda müşteri talebi ekonomik sistemin merkezindeydi.

Üreticiler sadece kendi bölgesinde değil okyanus ötesindeki rakip firmalarla rekabet etmek durumunda kaldılar.

Varlıklarını sürdürebilmek için piyasadaki benzer ürünleri daha kaliteli, daha ucuz ve daha çabuk üretmeleri gerekiyordu.

Rakiplerden daha iyi olmak için yapılması gerekenlerin başında daha etkin tedarik zincirleri oluşturmak ve bu zincirleri etkin biçimde yönetmek geliyordu.

Daha iyi olmak, benzer ürün yelpazesine sahip rakiplerden daha ucuz ve daha hızlı üretmek anlamına gelmekteydi. Daha hızlı ve daha ucuz olmak ancak etkin bir TZY ile mümkündü.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

2. Hafta

Konu: Tedarik Zincirinin Gelişimi ve Önemi

Yararlanılan Kaynaklar

Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi (2013) Tedarik Zinciri Yönetimi, Eskişehir

Blanchard D. (2017) Tedarik Zinciri Yönetimi En İyi Uygulamalar, Nobel Yayın, 2. Baskı, Ankara

Chopra S. & Meindl P. (2017). Tedarik Zinciri Yönetimi, Nobel Yayın, 6. Baskı, Ankara

Erdal M. Satın Alma ve Tedarik Zinciri Yönetimi. Beta Yayın, 4. Baskı, İstanbul

Görçün Ö.M. (2016) Örnek Olay ve Uygulamalarla Tedarik Zinciri Yönetimi, Beta Yayın, 3. Baskı, İstanbul

Keskin H. (2018) Lojistik Tedarik Zinciri Yönetimi, Nobel Yayın, 7. Baskı, Ankara

Keskin H. (2016) Tedarik Zinciri Yönetimi, Nobel Yayın, 3. Baskı, Ankara

Mutlu H.M. (2020) Tedarik Zinciri ve Lojistikte Güncel Konular ve Stratejik Yaklaşımlar, Ekin Yayınevi, 1. Baskı, Bursa

Yıldız B. (2020) Tedarikçi Seçim Kriterleri. Eğitim Yayınevi, 1. Baskı, Konya